

Sprawozdanie z 12. międzynarodowej konferencji o szumach usznych i 3. Cross-Strait Tinnitus Seminar w Tajwanie

Danuta Raj-Koziak, Aleksandra Zalewska

W dniach 17–19 maja 2019 roku w Tajpej odbyła się 12. międzynarodowa konferencja „Tinnitus Conference. A Renaissance: Novel Concepts in Tinnitus” organizowana przez Tinnitus Research Initiatives, poświęcona w całości tematyce szumów usznych. W konferencji wzięło udział około 200 uczestników z całego świata. Charakter konferencji był interdyscyplinarny, stąd uczestnikami byli m.in. otolaryngolodzy, audiologodzy, psychologowie oraz fizjoterapeuci. W programie spotkania znalazły się następujące bloki tematyczne: epidemiologia, modele zwierzęce szumów usznych, diagnostyka, elektrofizjologia, metodologia badań klinicznych, wykorzystanie aparatów słuchowych i implantów ślimakowych w terapii szumów usznych, nadwrażliwość słuchowa oraz genetyka.

Choć konferencja odbywała się pod hasłem: „Renansans – nowe koncepcje powstawania szumów usznych”, nie można powiedzieć o przełomie w tej dziedzinie – nadal nie istnieje jednoznaczny model tłumaczący mechanizm powstawania szumów usznych mimo intensywnie prowadzonych badań. Interesującym wkładem do dyskusji było wystąpienie prof. Ann Belen-Elgoeyn, która przedstawiła etapy realizacji projektu polegającego na badaniu szumów usznych jako ubocznego objawu działania różnych leków. Na podstawie analiz tego zjawiska prof. Belen-Elgoeyn próbuje tworzyć model wyjaśniający mechanizm powstawania szumów usznych.

W bloku tematycznym poświęconym modelom zwierzęcym szumów usznych prof. Susan Shore, która uznawana jest za lidera w dziedzinie badania mechanizmów szumów usznych z wykorzystaniem zwierząt, wskazała na potencjalną rolę komórek „rozmytych” (ang. *fusiform cells*) w powstawaniu szumów usznych. Ewentualny udział tych komórek w generacji szumów nie wywołuje żadnej zmiany w badaniu ABR latencji, zatem wykorzystanie tego badania w diagnozie schorzenia może okazać się nieprzydatne.

Kolejnym tematem była rzadko występująca dolegliwość – szumy uszne obiektywne, które są słyszane nie tylko przez pacjenta, lecz także mogą być usłyszane i zarejestrowane przez inne osoby. Dr Jung Mee Park z Korei przedstawiła swoje badania przeprowadzone w grupie 54 pacjentów dotyczące postępowania w leczeniu

szumów usznych obiektywnych spowodowanych miokloniami podniebienia miękkiego. Zarekomendowała postępowanie stopniowe – najpierw wizytę o charakterze konsultacyjnym i informacyjnym, następnie terapię behawioralną i ostatni etap – wstrzyknięcie toksyny botulinowej. W przypadku osób młodych, poniżej 19. roku życia, pierwszy i drugi etap postępowania, czyli rzetelna informacja na temat problemu oraz terapia behawioralna, były wystarczające, by pacjenci przestali zwracać uwagę na dyskomfort związany z szumami usznymi. W badaniach dr Park, która zastosowała postępowanie stopniowe, u 92,6% badanych pacjentów odnotowano całkowite ustąpienie dolegliwości.

Z kolei szumy uszne pulsujące pochodzenia żylnego, które również mogą mieć charakter obiektywny, były tematem interesującej prezentacji dr Wuqing Wang. Przedstawiła ona wyniki leczenia operacyjnego u pacjenta z patologią w obrębie zatoki esowatej w postaci: ubytków lub uchyłków w ścianie zatoki esowatej, poszerzenia zatoki poprzecznej i esowatej lub zwężenia zatoki poprzecznej. We wnioskach stwierdzono, że „dobrym kandydatem” do zabiegu operacyjnego jest pacjent, u którego po uciśnięciu naczyń żylnych obserwuje się redukcję szumów usznych. Kompresję przodującej zatoki esowatej uznano za skuteczną metodę eliminacji szumów usznych pulsujących pochodzenia żylnego. Według autorów tej pracy uchyłki i ubytki zatoki esowatej nie są

Adres autora: Danuta Raj-Koziak, Światowe Centrum Słuchu, Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, ul. Mokra 17, Kajetany, 05-830 Nadarzyn, e-mail: d.koziak@ifps.org.pl

przyczyną szumów usznych ze względu na nawrót dolegliwości obserwowanych u pewnej grupy pacjentów. Rekomendowano kilkumiesięczną obserwację pacjentów przed kwalifikacją do zabiegu, aby wykluczyć przypadki funkcjonalnych szumów usznych. Podkreślano, że leczenie operacyjne pulsujących szumów usznych pochodzenia żylnego leczy symptom a nie chorobę.

Obniżenie częstotliwości szumów usznych po zabiegu usunięcia nerwiaka N VIII przedstawiono na grupie 41 pacjentów leczonych operacyjnie z doświadczenia przezbłędniakowego. Lepsze efekty tej terapii – w postaci obniżenia częstotliwości szumów usznych oraz redukcji ich głośności – odnotowano w grupie pacjentów z szumami niskotonowymi w porównaniu z grupą pacjentów z szumami średnio- i wysokotonowymi.

W obszarze zainteresowań klinicystów coraz częściej pojawiają się szumy uszne somatosensoryczne, których charakterystyczną cechą jest możliwość ich modulacji poprzez dowolne ruchy głową, szyją, żuchwą czy oczami. Tego rodzaju szumy mogą być również modulowane przez ucisk na tzw. powięziowe punkty spustowe. Jest to taki rodzaj szumów usznych, w przypadku których zastosowanie fizjoterapii może przynieść bardzo dobre efekty – wyciszenie się szumów lub nawet ich całkowite ustąpienie. Prof. Sarah Michiels, która jest uznanym powszechnie autorytetem w tej dziedzinie, przedstawiła kryteria diagnostyczne rozpoznawania szumów usznych o charakterze somatosensorycznym oraz zastosowania metod fizjoterapeutycznych w ich leczeniu. Kryteria te powstały jako wynik wielośrodkowych konsultacji (zob. *Diagnostic criteria for somatosensory tinnitus: a delphi*

process and face-to-face meeting to establish consensus, Trends in Hearing, 2018).

Obniżona tolerancja na dźwięki to kolejny temat, który cieszy się wzrastającym zainteresowaniem. Swoje koncepcje postrzegania problemu przedstawili prof. Richard Tyler i prof. Paweł Jastreboff. Prof. Tyler dzieli nadwrażliwość słuchową na cztery podgrupy: nadwrażliwość – głośność, nadwrażliwość – rozdrażnienie, nadwrażliwość – ból oraz nadwrażliwość – strach (ang. *hyperacusis – loudness, hyperacusis – annoyance, hyperacusis – pain, hyperacusis – fear*). Z kolei prof. Jastreboff wyróżnia tylko dwie kategorie: nadwrażliwość słuchową oraz mizofonię. Podczas konferencji podkreślano, że istnieje potrzeba utworzenia narzędzia w postaci kwestionariusza, za pomocą którego możliwe byłoby dokonanie oceny nadwrażliwości słuchowej u pacjentów zgłaszających ten problem.

Autorka niniejszego sprawozdania była jedyną reprezentantką z Polski oraz Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu na tej konferencji. Przedstawiła wyniki badań dotyczących profilu audiologicznego i psychologicznego dziecka z szumami usznymi (*Children with tinnitus – audiological and psychological profiles*). Wyniki przeprowadzonych badań własnych sugerują, że dzieci z szumami usznymi nie wykazują istotnych zaburzeń lękowych czy depresyjnych z powodu odczuwanych szumów. Prezentowane wyniki stanowią etap w realizacji projektu, którego celem jest skonstruowanie kwestionariusza oceniającego stopień uciążliwości szumów usznych u dzieci.

Kolejna konferencja organizowana przez Tinnitus Research Initiatives odbędzie się w 2020 roku w Vancouver.